

Prædiken til Nytårsdag

Matt. 6, 5-13

Guds Fred og God-Morgen!

Paa Mark og paa Fjeld!

Forvunden er Sorgen

Mig pinde i Kvæld,

I Midnattens Mørke,

Da Hel-Hanen goel;

Da Mulmet i Størke

Sig værged mod Soel:

Da Natten med Dagen,

Michael med Dragen,

Mig tykdes at kæmpe om nord!

Mig tykdes, at Staven

Var over mig brudt,

Til Værre end Graven

Af Herren forskudt;

Mit Støv jeg foragted,

Min Sjæl var mig Alt,

Jeg Døden betragted

I aandig Gestalt,

Med Døden i Hjerter,

Jeg følte ei Smerte,

Men blegned og gøs for mig selv.

Da lærde jeg Arme,

I Midvinter sval,

At Lys uden Varme,

Er Helvedes Kval;

Ei græde jeg kunde
For Gud eller Ven,
Kun grue og grunde
Og grue igjen;
Jeg kæmpe mig vilde,
Til Kærligheds-Kilde,
Omskabe jeg vilde mig selv!

Du Jordklimp, du Synder!
Hvad tænker du paa?
Hvad Kjødet begynder
Maa Aanden forsmaa!
Du Gud vil undvære,
Til du er Ham lig,
Nej, giv Ham sin Ære,
Saa hjælper Han dig!
Fra Døden til Livet
Kun Een det var givet,
Paa Vinger, at hæve sig selv!

Saa tugted mig Aanden,
med trøstende Ord,
Og bar mig paa Haanden
Til Kirke i Chor;
Der selv Han mig døbde,
Til Anger og Bod,
Og Han som os kjøbde
Fra Død med sit Blod,

Han skjænkede mig Livet,
Som Ham det er givet –
Med Kysset i Kjærligheds Kalk.

Gak ud, sagde Aanden,
Forkynd over Land,
At Daaben, trods Haanden,
Er mere end Vand,
At Nadverens Naade,
I Vin og i Brød,
Paa underfuld Maade
kan frelse fra Død;
Ved Midvinters Tide,
Du selv fik at vide
Hvad glimrende Skygger formå!

Godt nytår!

Og undskyld den lange indledning – men da jeg skrev prædikenen her, fik jeg bare sådan lyst til – også her sammen med jer – at genopfriske Grundtvigs store digt – *Nyaars-Morgen* – dét digt som han skrev, da han i 1824 havde gjort sin mageløse opdagelse – som kort fortalt går ud på at troen ikke findes i de døde bogstaver, men at en levende tro selvfølgelig kun kan eksistere i bankende, varme menneskehjerner.

Og selvom de 6 vers som jeg lige læste måske forekom nogen at være tilstrækkeligt – måske endda lige rigeligt – ja, så kan jeg jo bare sige, at det kun er en brøkdel af, hvad *Nyaars-Morgen* egentlig byder på – det er nemlig samfulde 312 vers i samme længde.

Jo, og så er der da for resten også en grund til, at jeg kom i tanker om Grundtvig og hans nytårsdigt, og det vender jeg tilbage til.

Men først er der altså noget andet, som jeg har lyst til at sige. Fordi der er noget helt specielt ved sådan en 1. januar – sådan en nytårsdag.

For den nøgterne forstand er det selvfølgelig bare en dag som alle andre. Og denne onsdag eftermiddag ligner vel de fleste andre onsdage eftermiddage på denne tid af året ...

Og så alligevel.

Det var måske ikke helt tilfældigt, at de gamle romere opkaldt måneden – januar – efter guden Janus, som er gud for de nye begyndelser, men som samtidig er indrettet sådan, at han har to ansigter, og derfor har den evne, at han kan skue både bagud og fremad.

I hvert fald er vi vist flere, der har det sådan ved nytårstide, at vi både ser tilbage og frem. At vi både ser frem mod dét, der skal komme i det nye år, og alt efter hvad vores grundstemning, vores erfaringer og vores evne til at konsekvensberegne tilsiger os, gør vi det enten med frimodigt håb og forventningens glæde eller med frygt og usikkerhed - eller måske ligefrem med en sikker overbevisning om, at i år skal det nok gå galt!

Men så ser vi vel også tilbage på dén tid, der gik – dét år der forsvandt. Hvad bragte det af godt og skidt, af smil og tårer?

Og hvis vi ikke selv kan huske det hele, ja så er jo både aviser og tv og radio fyldt med beskrivelser og erindringsglimt fra året, der gik.

Og noget af det, som jeg her synes er blandt det mere underholdende, det er at se tilbage på, hvad det så var for ord og begreber, der blev brugt eller måske ligefrem opfundet i

det gamle år.

Og nu skal I ikke blive bange. Jeg skal ikke til at remse dem alle sammen op. Jeg nøjes med et enkelt.

Det er ordet eller begrebet ”Selfie”. Og det dækker jo altså over dét fænomen, at man med sin smartphone tager billeder af sig selv – eventuelt sammen med nogle andre – og at man så lægger billedet ud på de sociale medier: facebook eller twitter eller andet. At begrebet ”Selfie” fandtes, og hvad det dækker over, blev jeg og formoder jeg en del andre – først klar over i forbindelse med mindehøjtideligheden for Nelson Mandela, hvor det pludselig blev diskuteret vidt omkring, at vores statsminister Helle Thorning Schmidt havde lagt en selfie ud taget under mindehøjtideligheden, hvor hun var i selskab med Barak Obama og David Cameron. Og for nu at blive lidt i politikersprog så ”skal vi ikke diskutere den konkrete sag”, men jeg synes, at fænomenet ”selfie” er interessant. Det giver både en tankevækkende beskrivelse af, hvad der er på færde i samfundet og blandt mennesker og det er også, synes jeg, en fantastisk anledning til at høre, hvad det er evangeliet, også til denne nytårsdag, har at sige.

For når det nye år her i kirken begynder med en gudstjeneste, hvor vi skal høre om, hvordan Jesus lærte disciplene – og os – at bede Fadervor, ja så er det jo fordi vi, ligesom generation efter generation før os, har brug for at høre om, at der også er et andet perspektiv på vores liv end dét, vi selv kan give det.

Vi, der, når det kommer til stykket, jo i grunden ikke kan se længere end vore egne

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

livsår tilbage, og i virkeligheden jo ikke aner, hvordan vores liv er i morgen, vi skal ikke nøjes med at være overladt til vores egen meget begrænsede horisont og vores egen meget begrænsede fantasi i forhold til, hvad der gør et menneske noget værd, eller hvad det vil sige, at et liv lykkes og har succes.

Her i kirken åbnes, når vi hører evangeliet, et helt, helt andet perspektiv, en himmelsk horisont. Her handler det jo nemlig ikke om, hvad vi er, hvem vi kender, hvad vi tjener, eller hvad vi kan - eller hvor mange spændende, interessante eller opsigtsvækkende selfier vi f.eks. kan lægge ud. Men her handler det om, at Gud endnu et år vil stå ved sine ord til os i dåben: At Han vil være med os fra evighed til evighed.

For her i kirken handler det ikke om mig eller mine dagsordener. Her sætter Gud dagsordenen, som den, der har givet mig livet, og som engang vil tage mig tilbage i de hænder, der har kendt mig fra moders liv. De hænder, der har mærket mig med korsets tegn i dåben.

Dét er fortegnet. Dét er perspektivet, som vi mindes om her på årets første dag: At det kan godt være, at træerne ikke vokser ind i himlen, og at det går som det plejer med mange af vores store tanker og planer og mange af nytårsforsætterne fra i går. Men himlen findes. Gud er. Og det er jo faktisk også dét, Grundtvig skrev om i sit digt: At kun dér, hvor Guds perspektiv, himlens perspektiv, evighedens perspektiv er sat på tingene, kan også nytåret og nuet falde på plads og livet folde sig ud, som det er meningen: Som et sted, hvor der både er lys, så

man kan se, hvad der er op og ned, rigtigt og forkert, men hvor der også findes kærlighedens og nænsomhedens og tilgivelsens varme. Som et sted, hvor vi tør stole på, at vi er skabt og derfor ikke behøver at skabe os, i et forsøg på at skabe os selv.

At det nye år begynder med en gudstjeneste og med Fadervors ord, er på mange måder både en øjenåbner og en stor hjælp. Både fordi der her er givet plads til et perspektiv på mit liv og min tilværelse, som ikke er bundet op på mig og mit; på dét jeg kan og dét jeg ikke magter. Men også fordi Fadervor i sit ordvalg så tydeligt får sagt, hvad det er dette her liv, også i 2018, handler om; hvad der er vigtigt.

”Giv os i dag vort daglige brød” – det er en bøn, men jo også ord, der forpligter: Det daglige brød er jo dét, vi beder om, fordi vi selv har brug for det, og som vi derfor også godt kan se, hvis vores næste mangler. Måske er det ikke uden grund, at bønnen ”Forlad os vor skyld” følger lige efter ...

Jeg vil slutte i dag – ikke med at afsløre mine nytårsforsætter om, hvordan jeg i år vil forsøge at blive et andet og bedre menneske – men med at dele et nytårsønske, nemlig at vi i det nye år – allesammen – både os der er her lige nu, men også alle andre – at vi alle må huske på Fadervors ord og huske på det vigtige i, at i Fadervor siger vi netop ”vi” og ”os”.

Vi skal som hinandens medmennesker huske at sige ”vi” og ”os”. Vi skal huske at give næstekærligheden, hjælpsomheden, fællesskabet plads – på bekostning af egoismen og selvscenesættelsen. Og modet til at gøre det skal vi finde i tilliden til, at perspektivet for

vores liv er større, end vi kan se; i troen på at Gud er, og at Han uanset alt andet vil være med os nu og fra evighed til evighed.

Amen!

Hannah Lyngberg-Larsen

Søndre Sogn, Viborg

Salmer:

712, 713, 719, 587, 474, 717